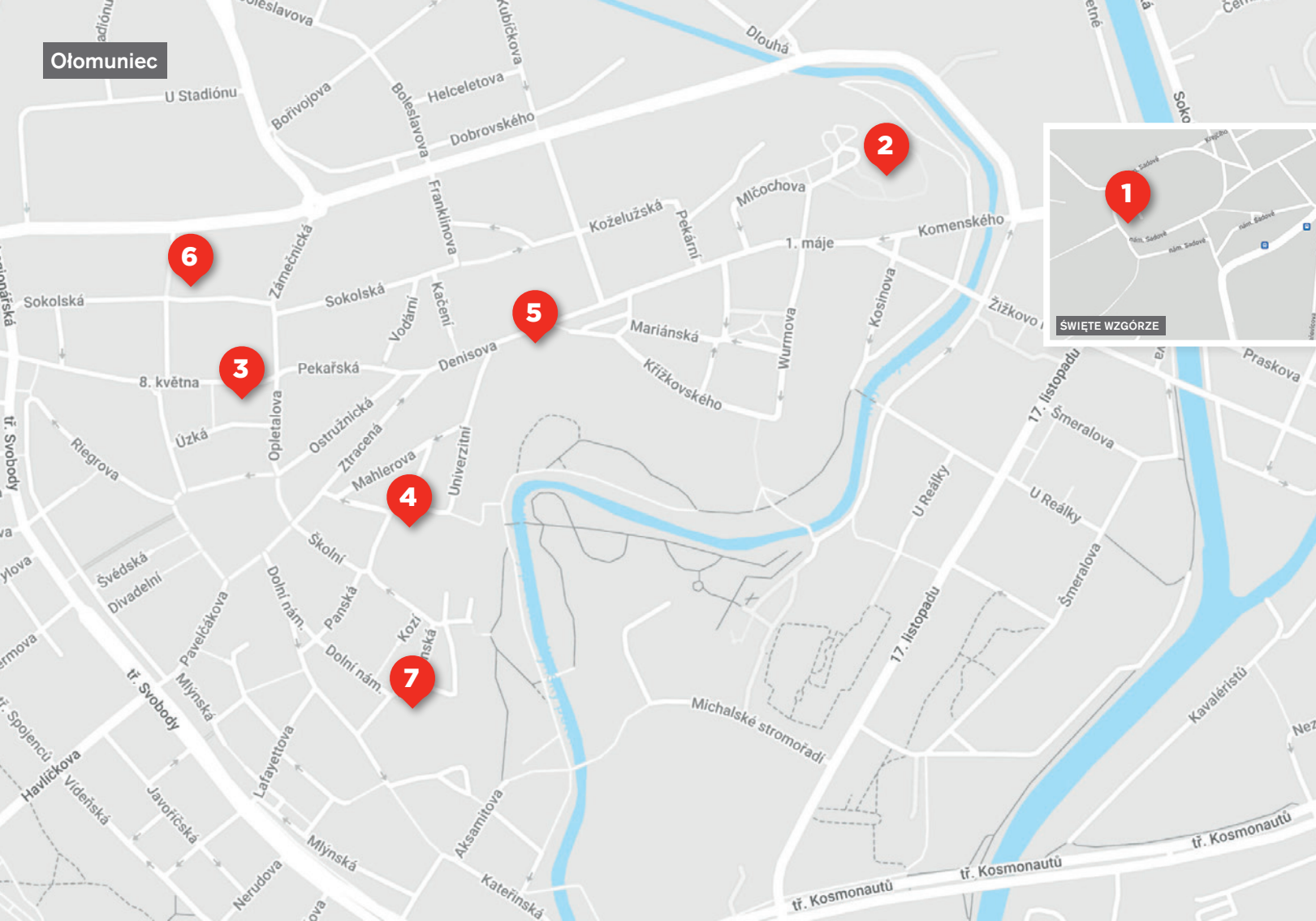

OLOMOUČ

Szopki w Ołomuńcu

Ołomuniec

Odkryj piękno ołomunieckich szopek

Bazylika Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny

Katedra św. Wacława

Kościół św. Maurycego

Kościół św. Michała

Kościół Matki Bożej Snieżnej

Kościół Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny

Kościół Zwiastowania Najświętszej Marii Pannie

Szopki:

Tajemnica Świętej Nocy

Franciszkanie są nie bez powodu dumni z tego, że 800 lat temu dali chrześcijanom zachwycającą tradycję szopki i jasełek.

Za ich poprzedników uważane są rzeźby przedstawiające narodziny Pana, następnie jezuita wprowadzili do szopek elementy techniczne, pozwalając postaciom się poruszać. Największy rozkwit szopek nastąpił w okresie baroku.

Ogólnie rzecz biorąc, szopka jest symbolem miłości Boga do człowieka.

Większość szopek jest wystawiana w kościołach do Święta Matki Boskiej Gromnicznej, czyli do 2 lutego.

PO raz pierwszy

W 1223 roku Franciszek z Asyżu został zaproszony do wigilijnego stołu w posiadłości szlachcica Giovanniego di Velito. Franciszek postanowił wtedy przedstawić narodziny Dzieciątka Jezus w ubogiej stajence na sianie w żłobie. Umieścił scenę w grocie w pobliżu wioski Greccio, którą przekształcił w kaptlicę. W nocy 24 grudnia zaprosił mieszkańców okolicznych wiosek i odprawił mszę przy żłóbku. Podczas mszy czytał Pismo Święte z Ewangelii Łukasza o narodzinach Chrystusa. Wydarzenie to było nie tylko pierwszym przedstawieniem szopki, ale także pierwszą mszą o północy.

Szopka betlejemka - tradycja

Szopki zmieniały się z biegiem czasu. Figurki zaczęto modelować nie tylko z drewna, ale także z wosku czy ceramiki. W wersjach na stół szopki są wykonane z papier-mâché lub wycięte z papieru. Dziś są one również drukowane jako modele 3D.

Sztuka szopkarska rozwinęła się w naszych krajach, gdzie przyniosła różnorodne kształty i formy. Jedną z pierwszych ruchomych szopek na świecie zbudowali jezuita w mieście Jindřichův Hradec w 1680 roku. Później dodawano motywy świeckie lub przekształcano konkretne osoby w postaci jasełkowe. Jednak stały układ zawsze obejmuje żłóbek ze Świętą Rodziną, nie brakuje osiołka, byka i anioła, który zwykle niesie na wstążce łaciński napis Chwała na wysokości Bogu.

Drugi plan składa się z pasterzy z owcami i trzech króli. Reszta zależy od autora lub autorów. Niektóre szopki są budowane przez długi czas i są stopniowo uzupełniane. Być może nawet do dziś. W naszych domach pojawiły się pod koniec XVIII wieku, kiedy to cesarz Józef II na jakiś czas zakazał ich wystawiania w kościołach.

1

Bazylika

Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny | Svatý Kopeček

Najstarsze statuetki zostały wyrzeźbione około 1840 roku przez Vavřinca Axmana, pradziadka malarza Karla Svolinskiego. Przedstawił on również króla Heroda wydającego okrutny rozkaz zabicia betlejemskich chłopców. Inne postacie, stajenka i krajobraz zostały stworzone w 1984 roku przez Adolfa Procházkę, rzeźbiarza z Droždína. W ostatnich latach szopka została podświetlona, a jej młyn został wprawiony w ruch.

6

2

Katedra św. Wacława

Szopka pochodzi z XIX wieku i znajduje się w Kaplicy Loretańskiej po prawej stronie trójnawowego wnętrza kościoła. Malowane drewniane figurki o rozmiarach od 30 do 70 centymetrów zostały stworzone przez nieznanego artystę. Zespół obejmuje trzy gipsowe statuetki, które zostały dodane później, prawdopodobnie z powodu uszkodzenia, kradzieży lub utraty oryginalnych.

3

Kościół św. Maurycego

Od dwudziestu lat szopka wyrzeźbiona z drewna oliwnego jest stopniowo uzupełniana dalszymi figurami, które ojciec František Hanáček kupuje w warsztacie rzeźbiarskim braci Zacharia w Betlejem w Izraelu. Wraz z aniołkami ma około trzydzieści statuetek. Ostatnie pochodzą z 2019 r. Zwykle są wystawiane w kościele tuż przed Wigilią.

4

Kościół św. Michała

Gipsowa szopka z XIX wieku składa się z 14 figurek i jest wystawiana od pierwszej niedzieli Adwentu, ale bez Dzieciątka Jezus. Jest ono umieszczane w żłóbku dopiero w Wigilię Bożego Narodzenia podczas popołudniowej mszy dla dzieci. W kościele znajduje się również prawie metrowa gipsowa figura Dzieciątka Jezus w żłóbku przy ołtarzu.

5

Kościół Matki Bożej Śnieżnej

Gipsowa polichromowana szopka pochodzi z pierwszej połowy XX wieku. Piętnaście figurek o wielkości 25 centymetrów przedstawia postacie Świętej Rodziny, pasterzy, ofiarodawców i Trzech Króli. Szopka jest wystawiana od Wigilii do Święta Maski Boskiej Gromnicznej.

6

Kościół Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny

Większość figur szopki została wyrzeźbiona z drewna przez dominikanina brata Emanuela Śnabla (1862-1942) na początku XX w. W czasach komunistycznych szopka była używana w kościele św. Maurycego. Została zwrócona w 1998 roku. Szopka jest wystawiana od 24 grudnia, a Dzieciątko Jezus jest umieszczane w żłóbku pod koniec mszy bożonarodzeniowej dla dzieci, która rozpoczyna się o godzinie 16:00 w Wigilię Bożego Narodzenia. Figury trzech króli z darami i zwierzętami są dodawane do szopki w Święto Trzech Króli, 6 stycznia.

7

Kościół Zwiastowania Najświętszej Maryi Pannie

Szopka została zbudowana w 1887 roku w warsztacie Demetz w Gröden (Val Gardena) w regionie Tyrol, a drewniane figurki osiągają wysokość jednego metra. Została wykonana przez Huberta Ettela za pieniądze ze zbiórki publicznej. Cena szopki wynosiła 1100 złotych. W 2021 roku szopka została wzbogacona o podarowaną kolekcję wypchanych zwierząt.

Rynek Dolny (Dolní náměstí)

Od ponad dziesięć lat centrum Ołomuńca zdoła duży szopka autorstwa rzeźbiarza Jana Vinckera. Można ją znaleźć podczas Jarmarku Bożonarodzeniowego na Dolnym Rynku. Od 2022 roku jest ona zrekonstruowana. "Ma nową warstwę jasno- i ciemnobrązowej farby" - powiedział twórca szopki. Pod zadaszeniem znajduje się 15 figurek wykonanych z czarnej topoli. Najwyższą z nich jest jeden z trzech króli, który ma prawie dwa metry wysokości. Początkowo Jan Vincker wystawiał mniej figurek i stopniowo dodawał kolejne, w tym psa i anioła. Teraz uważa szopkę za kompletną.

Msze święte

	24 grudnia	25 grudnia	26 grudnia	31 grudnia	1 stycznia
Bazylika Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny	16:00, 24:00	7:30, 10:00 15:00	9:00, 15:00	9:00, 17:00	7:30, 10:00 15:00
Katedra św. Wacława	15:00, 21:00	8:00, 10:00	8:00, 10:00	15:00	8:00, 10:00
Kościół św. Maurycego	22:00	7:30, 9:00	7:30, 9:00	7:00, 8:00	7:30, 9:00
Kościół św. Michała	15:00 pro děti 20:00	9:00	9:00	16:00	9:00
Kościół Matki Bożej Śnieżnej	20:00	19:00	19:00	19:00	19:00
Kościół Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny	15:00 16:00 pro děti 24:00	8:00, 9:30, 11:00, 18:00	9:30, 18:00	17:00	9:30, 11:00, 16:00, 18:00
Kościół Zwiastowania Najświętszej Maryi Pannie	17:00	10:00, 17:00	17:00	17:00	10:00, 17:00

Godziny te są tradycyjne i mogą nieznacznie ulec zmianie w kolejnych latach. | www.ado.cz

CENTRUM INFORMACJI TURYSTYCZNEJ

Horní náměstí – arkáda ratuszowa | infocentrum@olomouc.eu | Otwarte codziennie

☎ +420 585 513 385 | +420 585 513 392 | [f](https://www.facebook.com/OlomoucTourism) Olomouc Tourism

[@Olomouc_Tourism](https://www.instagram.com/Olomouc_Tourism) [t](https://www.twitter.com/OlomoucTourism) OlomoucTourism | [#myolomouc](https://www.facebook.com/myolomouc) tourism.olomouc.eu

© Miesto Olomuniec, 2023 r.
Centrum Informacji Turystycznej
Teksty: Pavel Konečný | Fotografie: Jan Andreáš, Daniel Schulz,
Pavel Snášel, Dan Tyrlik, Dalibor Peřina, Petr Ilgner